

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNASON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyzög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 3 „ — „ Évnegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
--	--	--	--	---

A vándor állatkiállítás.

Egyesek és nemzetekre nézve is nagyon válságos, ha azokat még saját sorsuk s jólétük érdekében is bizonyos dermesztő közöny s hideg apathia szálja meg, s ez fölöttök uralmat vesz.

Hasonló állapotban szenvedni látszik a gazda közönség is, hogy ne mondjuk a birtokosság nagyrésze. A mostoha időjárás, a terméketlen évek, a nem kedvező közgazdasági viszonyok, s vállait nyomó terhek alatt mintegy lemondólag meghajoltan adta meg s vetette magát balsorsa karjai közé. S ebből kifolyólag tapasztaljuk, hogy saját létét feltételező, és sorsának javítására célzó eszmék, tervek iránt hideg, közönyös.

De ezen tapasztalatok között is nem szabad, nem lehet egy szebb és jobb jövődő lehetőségét feladnunk, nem akkor, midőn látjuk és tapasztaljuk, hogy megvan az akarat és érdekelttség az ügy iránt, a mi az adott viszonyok közt a szebb jövődőnek biztos alapja. Ezen állításunkat igazolja az az általános érdekelttség, melylyel találkoza, melylyel fogadtatott a tervelt és az ezen lapokban is ismertetett: állatkiállítás ügye. A nyilvánosság organumai támogató pártolásukba vették s hasábjaikon eszmecserét, tárgyalásokat indítottak meg fölötté.

Lapunknak közelebbi száma hozta e tárgyra vonatkozó prakticus észrevételeit megyénk gazdasági egylete buzgó elnökének gr. Kornis Viktornak.

Most a „Magyar Föld“ e derék közgazdasági lapnak sietünk erre vonatkozó

cikkét bemutatni, mely a tervelt állatkiállítást helyi érdekéből országossá kívánja tenni.

„Az eszme nagyon korszerű, különösen most, midőn nagymérvű gabonatermelésünket erősen fenyegeti az amerikai verseny, s rá vagyunk utalva, hogy éppen ennek folytán apadó jövedelmünket az okszerű állattenyésztés által állítsuk helyre; hogy pedig ezt tehessük, igen nagy tevékenységre van szükségünk, mert a több év óta folyton nagyobb mérveket öltő gabonatermelés az állattenyésztést végképen háttérbe szorította, úgy, hogy az ma már, különösen a kisebb gazdáknál a legsiralmasabb állapotba jutott. Ez állapoton bizonyára első sorban az állatkiállítások vannak hivatva segíteni. Örömmel üdvözljük tehát a Kolozsváron megindult mozgalmat, s kíváncsi, hogy az minél nagyobb elterjedést nyerjen s minél több pártolóra akadjon a gazdaközönség között.

A mint az említett felhívásból látszik, állandó országos kiállítás van tervezve, s az egész ország gazdaközönsége fel van hívva részvények aláírására; ez tökéletesen helyesnek, hogy a kiállítás állandó székhelyül Kolozsvár van megjelölve, nem helyes pedig azért, mivel ha az egész ország gazdaközönsége mint részvényes rendezi a kiállításokat, miért részesülnek éppen a Kolozsvár-környéki gazdák azon szerencsében, hogy mindig az ő közelökben tartassék a kiállítás, s a gazdák többi része csak nagy költséggel juthasson ahoz hozzá. Sokkal célszerűbb volna megjelölni az ország különböző vidé-

kein legalább 5—6 várost, melyekben évenként felváltva tartatnának a kiállítások, s ezen kijelölést úgy lehetne eszközölni, hogy például azon hat városban fog felváltva tartatni évenként az állatkiállítás, a mely hat városban a legtöbb részvényt írnak alá. Ez által az is el lenne érve, hogy a városok részvényaláírás tekintetében versenyeznének egymással, s ez is az ügynek fogna hasznára válni. Az első kiállítást mindjárt jövő évre azon városban lehetne tartani, ahol a legtöbb részvény elkél.

A terv ezen változtatásával kormánysegélyt is jobban lehetne kieszközölni, mivel nem egy vidék, hanem az egész ország osztoznék annak jótéteményében.

És még mi csak azt tennők hozzá, hogy az illető helyen ily alkalommal, vagy azon megye gazdasági-egylete, vagy az erdélyi gazdasági-egylet szép szokása szerint rendezne a gazdaszat más ágaiból is házi kiállítást, annak érdekeinek, a közszellemnek s ez által közjönak is emelésére.

Deés város képviselőténak gyűlése.

Városunk képviselőténak folyó hó 5-én tartott gyűlésének 1. fontos tárgya vala az üreseedésben levő ügyészi hivatalnak rendes választás utján betöltése, melyre a három kijelölt közül a jelenlegi helyettes ügyész Nagy Miklós lett megválasztva, a két év múlva bekövetkező általános választásig. 2. Intézkedés tétetett az 1882. évi virilis tagok megalapítására, egy bizottság kiküldése által. 3. Deés városát már több évek óta fenye-

szőlőkkel, szénafüvekkel s szántókkal, továbbá a nevezett igazgatóságához már régtől fogva tartozott egyéb jövedelmei és hasznaival egyetemben és külön-külön a deési kórházban levő szegények és elgyengült öregek kizárólagos hasznára és fentartására a dja és ajándékozza örökös joggal és visszavonhatlanul, úgy mindazonáltal, hogy a hagyományozottak évi jövedelmei csakis az írt célra fordítsanak. A szegények élelmezésére hagyományozott birtokok kezelése két becsületes és Isten féltő férfiura bizassék, évenként való igazságos és pontos számadás kötelezettsége mellett anélkül azonban, hogy a szegények részére bejött jövedelemből valamit megtarthassanak. Melyre magokat a deési esküdt polgárok a közönség neve és képében szigoruan kötelezik.

A főfelügyelettel a város tanácsát bizta meg. Az adomány végén még egyszer lelkökre köti, hogy a nevezett szegényeket híven gondozzák. Kiadva Gyulafejérvárt, 1558. december 6-án, — aláírva: János, választott király.

5. AZ EGYHÁZ KÖZSÉG LELKÉSZEI.

Az ekklezsia lelki pásztoraik, kik az új valás magvait elhintették s az egyházat ennek követőivé megnyerték nem ismerjük mind. Az egyház ujítás előtt több papja vala az ekklezsianak, népessége megkívánta s szükségessé tette. Ily népes maradt a reformáció után is. Rendesen két pap van, kik szintűgy, mint a régiek, kitűnő szónokok, irodalmi férfak s az egyházkerületnek esperessei, igazgatói (senior) voltak, s mint ilye-

A „SZOLNOK-DOBOKA“ tárczája.

A deési ev. ref. egyházközség történetéből.

IRTA KÁDÁR JÓZSEF.

VIII.

4. AZ ELAGGOTT SZEGÉNYEK MENEDÉKE VAGY KÓRHÁZUK (Ispotály.) ALAPÍTÁSA.

A keresztényi szeretet melege és nyilvánulása inkább csak egy valódi női kebel tulajdona lehet. Emberbaráti gyöngéd vonzalommal s nemes szívvel kiválóan a nőnem bír. A szegényen s ügye fogyott szerencsétlenül ő szánakozik, ő kívánságait legnagyobb készséggel s önfeláldozással. Minden kornak megvoltak e részben patronai s jutott belőle egy koronás fő e városban levő egyháznak is, Izabella, János király özvegyében, ki megemlékezőn szomorúsága s bujdosása keserves idejére, midőn az országból Martinuzi kijátaszása folytán Kassára menni kénytelen volt. Bujdosó útjában e város falai között talált egy kis oázt, hol fáradt testét, kimerült lelkét kevés időre kipihenhetette. A város lakói öszinte vonzalommal övedzték s szeretetökkel halmozák el a bánatos királyi özvegyet. Nemes lelke mélyen megihletődött s már ekkor elhatározhatta magában sorsa javulásával meghálálni e jótéteményt, mely 1557-ik évvel be is következett.

Az egyházi javak 1556-ban Kolozsvárt tartott országgyűlés alkalmával az állam részére foglaltatván le s így az itt levő Ágoston szerzet és annak birtoka is, a fejedelem kezébe ment át. Izabella 1557-ben Tordán tartott egyházi gyűlés alkalmával, hol Deés is képviselve volt, kik a királynő elé alázatos kéréssel járultak s kérésöket mnghallgatta: azon királynői kegyelmes jószággal, melylyel a szegények iránt mindenek fellett viseltetett, a deési vendégfogadót, az itt levő elgyengült tehetetlen s előregedett szegények részére adja és adományozza, továbbá a Kis- és Nagy-Szamos mellett levő termékeny szigetet a Cziehegyen egy darab szőlővel és a Szent Ágoston szerzet összes szántóföldeivel egyetemben, melyek Belső-Szolnok vármegyében vannak. Ez adomány levél Tordán, 1557. július 6-ik napjáról van keltezve s Izabella által sajátkezűleg aláírva.

Ezzel a menedékház meglett alapítva, de úgy látszik, hogy e kegy adomány az elaggott szegények számához mérten nem volt elegendő, mert a következő évben Deés város birái és esküdt polgárai ujólag egy kérelemmel fordulnak a kegyes szívű királynőhöz, erős vonásokban festik a szerencsétlenek nyomorait s égető szükségait; a királynő szívét meg hatja s előbb tett adományaihoz még a következőket kapcsolja: „A deési Cathedralis ekklezsianak levő s egykor a boldogságos szűz Mária fogantatásának szentelt oltár-igazgatóságához tartozó s a hegyen levő templom szomszédságában épített kóházat a hozzá tartozó

geti még az abszolút korban történt, akkori segédadószedő Biró Elek által elkövetett sikkasztás, melynek tetemes részét a város pénztára hordozta, ennek azonban azon részét, mely az akkori tisztviselőkre rovatott kí, teljesen mintegy négyezer forintot föl nem hajtathatván, annak a városi pénztár általi fizetése ellen a pénzügyminiszterhez tett folyamodásával elutasítván, egy bizottságot küldött ki e tárgyban, mely egy felirati javaslatot terjeszt be, melylyel maga a belügyminiszter lenne megkeresendő, hogy e sújtóló megterheltetés alól feloldassék. Ezen elfogadott feliratában hangsúlyozva Deés városának hazafias magatartását, sulyos megsarcoltatását, fel vannak hozva azon áldozatok, melyeket a nevelés és közjó érdekében folytonosan tett, s kitüntetve történelmileg és jogilag, felfolyamodásának alapossága. Egyuttal elhatároztatott ezen feliratnak egy példányát megyénk országos képviselőinek megküldeni és őket felkérni, hogy az illető helyen a városnak ezen felfolyamodását támogassák. 4. A város nem lévén tisztába a felől, hogy hány tanító után köteles a tanítói nyugdíj fizetni, elhatároztatott, hogy az illető felsőbb helyen e tárgyban felvilágosítás kéressék, hogy a város e kiadás felől is magát tájékozza, s a szerént rendezze költségvetését. 5. A jövő évi költségvetés érdekében kiküldött bizottság a városi közvagyon gyarapítása s kiadásainak fedezhetése tekintetéből javaslatba hozza a hus és bor fogyasztási adó után 50 százaléknak kiróvását, mely fölött élénk és hosszu vita keletkezett. Voltak kik ezt a szegényebb osztályra nézve terhesnek állíták, midőn többen éppen ellenkezőjét hozák fel, előadván, hogy ezen az úton a város minden lakosa sőt az egész fogyasztó közönség be fog folyni, mely annál inkább méltányos, miután a város az ebből bejövő pénzből kisdedovódát fenntartani s építeni szándékszik, egy szóval közhasznú célra fog fordítani, melynek következtében a többség azt elfogadván, megbízott a tanács annak felsőbb helyeni kieszközlésére. 6. N.-Iklód községében tartandó négy országos és egy heti vásár tarthatására nézve a képviselő-testület a mind inkább szaporodó apróbb vásárokat, főleg a központi városok közelében nem találván célszerűnek, mert a mellett, hogy ezeknek hátrányára van, de a sürű vásár a népnek alkalmat szolgáltat haszontalan időpazarlásra és oknélküli költsékezésre, ezen indokból a tervelt vásárnak beállítását nem pártolhatja. 7. Az árvaszék utasítást kér a gondnokoltak pénzeinek mi módoni kezelésére nézve, midőn a jelenlegi pénzviszonyok közt azoknak a szabályrendeletek értelmében állampapirban fektetése az illető árváknak tetemes megrövidítésével jár, pénzügyintézetekbe csak is a száz forinton aluli összege-

ket lehet elhelyezni. Ezen ügyben egy bizottság küldetett ki egy erre vonatkozó javaslat kidolgozására.

Több más tárgyak után a keresetiadó munkálathoz bizalmi férfiakul Kustár Károly és Módi György lettek kiküldve.

—y

VEGYESEK.

Olvasóinkhoz!

Azon t. olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel hátrálékosok, valamint azokat, kiknek előfizetése folyó hó végével lajár, tisztelettel kérjük, hogy hátrálékaikat és a jövő évre előfizetéseiket f. hó végéig beküldeni sziveskedjenek, hogy a nyomtatandó példányokra nézve tájékozva lehessünk, s lapunkat az új évben is akadálytalanul küldhessük szét.

— *Me gy é n k* közigazgatási bizottságának f. hó 8-án tartott rendes üléséről a részletes tudósítást lapunk jövő száma hozza.

— *Várjon* Lajos kir. főmérnök és a szolnoki dobokamegyei áll. építészeti hivatal főnöke, hasonmóságban Nyírtamegyébe helyeztetvén át, helyette hivatalfőnökké Ince Kálmán kir. mérnök nevezetett ki, Krassó megyéből.

— A szamos-völgyi vasut társulat elsőbbségi részvényeit a Bécsben székelő Angol-Osztrák bank megvásárolta, melyet a társulat folyó hó 9-én tartott igazgatósági ülésében tárgyalta, s melyet az öröndetesen vett tudomásul, s ennek végeztével az igazgatóság tagjai, a vasut társaság elnökéhez, megyénk főispánjához valának estélyre hivatalosok. Hol is az asztalhoz ülőleg a házi gazda ő méltósága szót emelvén Krémer Sámuelhez fordulva kiemelés, a kereskedelem, az ipar, a közügy, s mindenek fölött közelebről a vasut érdekében tanusított hasznos működését; s ez után Szamosujvárnak jelenlévő érdemes polgármestere Placsintár Dávidhoz intézé szavait, hangsúlyozván a közügyek iránti közhasznú ténykedését, Szamosujvár várossa ügyeinek, s magatartásának a közjóra irányított tappintatos vezetését, s befolyása által a vasut létesíthetése előnyös közreműködését. S midőn — mondá tovább — örönd, hogy ezeket kifejezheti, szerencsésnek érzi magát, hogy ezen közhasznú fáradozások, hogy ezen teljesített szép polgári kötelességek a legfelsőbb helyen is elismeréssel találkoztak, mindőn ő felsége mindkettőjüket az *arany koronás kereszt* érdemjelével tüntette ki, melyet szerencsése van ezennel föltüzni. A jelen volt igazgatósági tagok

szívélyes éljenei után Placsintár Dávid meg hatottan köszöntö meg ezen kitüntetést mindkettőjük nevében. Az izletes vacsora folyama alatt nem hiányoztak a lelkes felköszöntések, s igen meleg ovatióban részesült igazgató-főmérnök Péterffy Zsigmond, mint a ki nemcsak tervelte, hanem megis teremté a szamos-völgyi vasutat, és a ki a gyors és rövid idő alatti felépítés következtében felsokasodott terheknek a legelőnyösebb mód alatti kiegyenlítésére, az elsőbbségi részvények elárusítására, összeköttetései, önzetlen közreműködésével ily szerencsével közreműködött. A vendégek közt jelen valának a kormányt képviselő igazgatósági tagok: Nagy Béla és az igazgatóság új tagja Berényi József Kolozsvárról, az államvasutak csak most kinevezett főfelügyelője. A kedélyesen mulató társaság az éjjeli órákban vett bucsut a mindnyájuktól tisztelt és szeretett házi gazdától.

— *Bényei* szintársulata folyó hó 4. Csiki Gergely legújabb színművének: „Czifra nyomorúság” előadásával városunkban bevégezvén előadásait Szathmárra távozott. Az eltávozott szintársulatnak Deés és Szamosujvár közönsége által tanusított buzgó pártolásnak főbb indokát a két város hazafias szellemében és áldozatkészségében keressük és találjuk.

— *Kádár* József, a helybeli polgári iskola tanárát, a deési ev. ref. egyházközség tanácsa egyszáz forint tiszteletdíjjal jutalmazta történelmének megírásaért, melyből mai tárcánk is egy érdekes részletet hoz, s mely nemsokára önálló füzetben is meg fog jelenni.

— *Városunk* téli ugy nevezett Luca napi vására, ugylátszik látogatott fog lenni, mert már piacunkon számos deszka sátor emelkedik, nem kevésbbé az ekkor tartatni szokott hizott sertés vásár is, melyet a távolból jövő vásárlók is fölkeresni szoktak.

— *A deési* társalkodási-egylet — Casino — téli rendes közgyűlését f. hó 12-én d. u. tartja meg saját helyiségében.

— *A folytonos* tartós hideg következtében a korcsolyázó helyiségen a jégpálya naponta szép közönség látogatásának örvend.

— *A tordai* bikatelepet Tormay Béla, az állatorvosi intézet igazgatója meglátogatva, az 534 darabból 52 darabot, mint tenyészállatnak nem valót, kiselejtezt. A telephez gróf Thorockai Zsigmond helyébe, intézőnek Tulogdi Samu, a kolozsmonostori gazdasági tanintézet segédtanára lett áthelyezve, a borjuk bevásárlását szakértő állatorvosokra bizzák.

— *A szamos-völgyi* vasut deési állomására a mult hét végén negyven darab csikó érkezett, melyek innen a közös hadügyminiszterium által Bilakon (Beszterce mellett) felállított csikó telepre szállítottak, a melynek berendezésén jelenleg fáradoznak. A csikótelep dec. 20-án lesz végleg rendezve 400 darab állattal. Célja az, hogy a lovassági tiszteket alkalmas lovakkal lássa el. Erdélyben ugyis az a rossz szokás uralkodik, hogy 3 esztendő korában már ülik, befogják a lovat, a mi által tisztek számára alkalmas állatokat vagy csak igen nagy áron, vagy csak gyéren lehetett a korán való használat folytán elrontott

nek a vallásos élet fejlesztésére legnagyobb mértékben befolyással valának. Csak a következőket sikerült a feledékenységgé homályából kiragadnunk:

1. Lajos (vezetékeve ismeretlen) mester azaz tudós, ki paptársa

2. István (hihetőleg Pály) mesterrel 1546—65 között deési papok voltak és az Ujszövetség némely részeit, latin, görög és zsidószövegből lefordították. Heltai Gáspár által részben fordított és kiadott Bibliának megjelenhetését elősegítették. Nekik köszönheti részben a város, hogy az új tiszta vallásos eszmékkel megismerkedtek s az egyháznak az új hitre való átmenetele az ők érdeme. Kezdetben a Luther vallotta hitelveket s később Kálvin értelme szerint való tant fogadták el s ezeknek valának buzgó apostolai.

3. Polus László presbiter, ki 1563-ban Jakab apostól napján kelt végrendeletében összes vagyonát „mint keresztényember a deési keresztény ekklézsia számára hagyományozza.” Ő volt azok egyike, ki a katolikus egyház vallotta hitelveivel szakítván, hallgatóit a protestansok kikötőjébe vezette.

4. Fejérvári Márton akkori nevén: Martinus Albanus, volt e városnak, mint unitárius hitre tért ekklézsiának első papja; az ő hathatos szónoklatai és elvei folytán, melyeket szószeokról és mindenütt hirdetett, halgatóiban buzgó követőkre talált, melynek eredménye lett, hogy az egész város az unitarismus hirdette s vallotta tanokat korán fogadta el, segítván őt ebben Hagymási Kristóf főúr is. Az egyháza részéről, mint gyors-

író, jegyző 1568-ban Gyulafejérvárrt tartott második egyházi vitatkozás alkalmával szerepel. E gyűlésről vezetett jegyzőkönyv alá nevét a következőleg írta: Martinus Albanus minister ecclesiae Dei in oppidi Deés.

5. Törös Máté, első pap, kerületi esperes (senior) Nagy-Bányáról hozták ide 1586-ban; az unitáriusok főegyházi tanácsossai sorában 1598-ik évben első helyen írja be nevét, ebből ugy látszik, hogy nagy tekintélyű pap volt. Kerületében többször tartott vizsgálatot (visitatio). Halála ideje bizonytalan. Paptársa:

6. Deési Jóó Lukács (Lucas Bonus Desius) közkedveltségű szónok, az egyház buzgó lelki pásztora; 1578-ban az ő közreműködése folytán ujitották meg az Ovárban levő emléktornyot, más eseményt kötvén a helyhez; a rajta levő latin feliratot is ő szerkesztette; különben irodalmi férfiú volt. Egyházát még a nagy pusztulás után is hiven szolgálta; 1608—9 tájt halt meg. Ugy látszik, hogy minden idejét az Ur szőlőjében való munkálkodásban töltötte, öregkorára nem sok vagyont szerezhetett családja számára. A városi tanács szeretett papjának s családjának egy kő házat ad. Halála után, 1611-ben, így emlékezik meg róla a tanács: „a város tanácsa és esküdt polgárai, tekintvén deési Jóó Lukácsnak a tudományokban való jártasságát, lelki pásztorokodását s hű szolgálatainak elismerése mellett ajándékol adjuk az Ur szolgájának azon kőházat, mely a seythák, vagy a régi magyarok által épített földvár közvetlen szomszédságában van egy szőlővel

a Czichegyen, megengedjük, hogy mig ő és családja él, használhassa.”

Deési Jóó Lukácsnak, Párizpapai Imre szerint, Károlyi György reformatus esperessel, sokáig éles polemiája volt a vallás felett, mely kéziratban egyes híveinek még sokáig megvolt; 1703-ban Rabutin raboltatta el. Párizpapai e vallási vitának tulajdonítja, hogy e város a 17-ik században reformatussá lett, holott a jól értesült Bod, Fosztó, Tözsér s Székely S. munkái szerint ez nem a polemiának kifolyása, hanem a város pusztulása után megmaradt kevés számú unitárius vallású lakosoknak a betelepített tul nyomó ref. vallású lakosokkal való egyesülése folytán keletkezett, mint ezt történetünk folyamán látni fogjuk.

Tudtunkra ő volt e város utolsó unitárius papja.

6. AZ EKKLÉZSIA VAGYONA ÉS ADOMÁ- NYOZÓI.

Midőn az egyház a megtisztított vallást elfogadta, megtartotta s élvezte mindazon javakat, jövedelmeit és hasznait, melyeket ezeltőtt birt. A vallásújítás után azonban annyi papra nem volt szükség, mint a mennyit a katolikus szertartás igényelt. A templomok, kápolnák feldíszítésére most nem kellett semmit fordítaniók. Így gondolkozhattak az ország nagyjai is, midőn az ország külön válása után, állami alapott kelle szerezniők az új fejedelemség számára; kimondották az egyházi javak világiasítását Kolozsvárt, 1556 nov. 25-dec. 7-ig tartott országgyűlésen s Bornemissza Pál kath. püspököt Erdélyből száműzték.

(Folyt. köv.)

lovak között találni. Ezen segitendő, vásárolják most össze az 1/2—3 esztendő s koru csikókat s s fogják helyesen gondozni Bilakon. A vásárlások csak jó hírű menesekből történnek s csak fajcsikókból. A bevásárlások most folynak s a kolozsvári lóbevásárlási bizottság nagy erélylyel működik ez ügyben.

— *Kimutatás.* Folyó év november havában a szamos-völgyi vasut vonalán 4316 utas, 12,909 klg. málha, 7.361.380 klg. elküldött és 493,996 klg. érkezett áru szállított, melyekért és egyéb külön bevételekért az összes bevétel 9076 ft 67 kr.

— *A december 5. esti teljes holdfogyatkozásnak a legszebb idő kedvezett.* A felhőtlen égbolt és a tiszta légkör egyaránt engedték a maga teljében szemlélhetni ez égi tüneményt. A fogyatékosságot pedig már biztosítva van. Három törközség délután 4 óra 44 perckor vette kezdetét s 10 perc múlva már észlelhető volt a földnek a holdra vetett árnyéka, mely a hold szélét mintegy 7 centimeter szélességben elfődte. Az árnyék mind jobban terjedt, s 6 óra 15 perckor a hold fele része már el volt borítva. A holdfogyatkozás 7 óra 3 perckor érte el tetőfokát. Érdekes volt ez állásában a hold fénye és a föld árnyékából összealakult halványvörös színjátékot nézni. Mintha a hold valami feketés-vörös fátyollal lett volna leborítva. Hét óra 15 perckor már észrevehetőleg vonult el a föld árnyéka a holdról, s 8 óra 3 perckor ismét visszanyerte teljes fényét.

— *A maros-ludas-besztercei vicinális vasut* érdekében Besztercen a városházánál értekezlet tartottak, melyen gróf Esterházy Kálmán és Hószler főispánok Horovics vállalkozó, dr. Filkeni s még mások, mintegy 30-an vettek részt. Gr. Esterházy előadja, hogy a maros-ludas-besztercei vasut létesítésére társaság alakult, ennek költségén terv dolgoztatott ki s a kormánynak bemutatott. A kormány hajlandó 600 ezer forint erejéig vasuti sineket bocsátani a vasut szükségletére. Együttal kilátásba helyeztetik, hogy a pósta is át fog tétetni a vasut irányára, az engedélyokmány még e hó folytán kinyerhető lesz, a 2 millió forintba előirányzott építési költségeknek vényhatóság már 18,000 forint megajánlott, ugyanannyit azok a költségek, melyek a pályamentén vannak, az igazgató-tanács is átveit 82 ezer forintot. Törvény szerint azonban 600 ezer forint, vagyis az építési költségek 30%-ka meg kell hogy legyen, mielőtt az engedélyt a kormány kiadja. Tehát még a hiányzó összeg lenne beszerzendő, hogy tavasszal az előmunkálatok megkezdessenek. Beszterce város érdekében dr. Filkeni szólott, fejtegetvén az előnyöket, melyek e vicinális vasutból a városra háromolnának. Egy bizottság alakított érdekelt kelteti és részvényeseket gyűjteni a vasutra. Beszterce városa a mint haljuk, kamatgarancia címen 5000 forintot hajlandó megszavazni, mit kövezet-vám címen szedendő illetékkel fog fedezni.

— *Az erdélyi gazd. egyesület igazgató választmánya december 5-én tartott ülésén kijelenté,* a kolozsvárt tervelt állatkiállításra nézve, hogy — miként mi is már lapunk 48-ik számában ohajjunktak fejeztük ki, — a részvényesek alakuló gyűlésének beleegyezése feltétele alatt az egyesület kötesességének véli, hogy az ügy elére állva, annak szellemi vezetését és administratív kezelését átvégye, miglen a vállalat terheiben az egyesület által aláírt részvények erejéig fog résztvenni.

— *„Fényképészeti Lapok”* című szakközlönyre hirdet előfizetést Veress Ferenc kolozsvári fényképész; a lap új évkor indul meg s a egész évre 4 forint lesz. — *Ablian* cseh lakosságú falu, a fehértemplomi járásban mintaközség, egy fillér adóhátraléka sines s büntető eset ember emlékezet óta nem fordult elő. — *Csiky* Gergely hétfőn, két tanu jelenlétében, a józsefvárosi plébánián bejelenté áttérési szándokát az evang. egyház kebelébe. — *A képviselőház* ülésében Péchy Tamás elnök bemutatta a berettyó-újfalusi kerületben megválasztott Orbán Balázs megbízó levelét. — *Gróf Károlyi Sándor* a közlekedési kérdésekről értekezést tart. — *A főrendiház* szintén tartott ülést, melyen mindennek előtt gróf Cziráky János följutá egy 1868-ki interpellációját a Magyarországra és az osztrák tartományok közt 1844. óta fenforgó határkérdések és ezek elintézése ügyében. — *A magyar nagybirtokosok fontos indítvánnyal léptek fel* a magyar gyapjúkereskedés szervezését tervezik oly formán, miként az már Angliában szervezve van, hol évenként több nagy gyapjúárverést tartanak. Az első ily árverést jövő évi július hónapban akarják rendezni, s hogy a terv valószínűsít, mintegy huszezer mázsa gyapjú be- küldése szükséges. — *New-Yorkban* két versenyző társulat van most egyszerre keletkezében s mindkettő oly gőzhajók építését tervezi, melyek öt nap alatt tennék meg az utat Amerika és Európa közt. — *Az angol kormány* azt indítványozta a többi kormányoknak, hogy a nemzetközi posta-forgalomban a portót tiz krajcárról nyolcra szállítsák le. — *Törökország* rendkívüli követének, ki most Berlinben időz, angol lapok hire szerint, **az a feladata, hogy szorosabb szövetséget hozzon**

létre a porta és Németország közt. — *A nihilisták* újabb mozgalma ideges tevékenységre sarkalja a pétervári rendőrséget, minden siker nélkül. — *Gróf Kálnoki Gusztáv* közös külügyminiszternek, Sándor cár a szent András-rendet, a legmagasabb orosz rendjelt adományozta. — *A zsidó* üldözést Oroszországban most már maguk a hatóságok is folytatják s közeleb Orelből négyszáz izraelitát utasítottak ki; mert nem volt engedélyök állandó ott lakásra. — *A névmagyarosító* társaság megkeresésére a pesti izraelita hitközség elhatározta, hogy a neveiket magyarosító szegényeknek ingyen szolgáltatja ki a születési bizonyítványt. — *A krivoscsiei* kerületben a kormány úgy, mint a fölkelők formaszzerű hadi készüléket fojttatnak. A lázadók a nőket, gyermekeket és mindazokat, kik fegyverviselésre alkalmatlanok, átküldték Montenegróba s csöpp kedvet sem mutatnak a meghódolásra. — *Pancsován*, mely tiz évvel ezelőtt még egészen szerb volt, a magyarosodás szépen halad, a templomban magyar isteni tisztelet foly s majd minden kereskedésben is beszélnek magyarul. — *A berlini* magyar egyesület egy hangulag száz márkát szavazott meg a Szent István királynak emelendő szoborra. — *Romából* jelentik, hogy az új szentek kanonizálásának ünnepére Ausztriából és Magyarországból több mint harminc főpap érkezik oda; a magyarok külön fognak tisztelni a pápánál.

— *Oroszországnak* 1880-ban, a most kiadott zárszámadások szerint, negyvenhárom millió rubelnyi deficitje volt. — *Rómer* András, a bécsi ismert gyufagyáros fia, kit egy időben sokat üldöztek ama gyanu miatt, hogy a magyar forradalomban részt vett, közelebb Amerikából Európába utaztában a hajón meghalt; rendkívül kalandos életet élt. — *György* Aladár egy bécsi lap felzudulása ellenében kijelenté, hogy ő csak azt állítja, a mit Teutsch szebeni szuperintendens is irt, mely szerint az erdélyi szászok nagy része hollandiai eredetű, a mi nem azt teszi, hogy olyanak mint a mai hollandusok. — *Marosvásárhely* közgyűlésén élénk eljenzéssel fogadták Rudolf trónörökös legmagasabb köszönetnyilvánítását az erdélyi részli látogatás alkalmával tapasztalt szives fogadtatásáért. — *A német* birodalmi gyűlésben Bismark herceg érzékeny vereséget szenvedett. A költségvetést tárgyalták s rá került a sor a kancellár által tervezett „nemzetgazdasági tanács” költségének, nyolcvannégyezer márkának tételére. A szabadelvű pártiak hevesen megtámadták e tételt s a többség a javaslatot. — *Ignatieff* tábornokról ujra azt hírlik, hogy leköszön a külügyminiszterségről; legutóbb állítólag heves jelenet folyt le közte és a cár közt, mert Ignatieff azt állította, hogy a nihilizmus el van fojtva s a mult heti merénylet ezt kirívóan megcáfolta. Ignatieff utódjául Cserevin tábornokot emlegetik.

Gazdasági egyesületünk rovata.

A földmívelési miniszter megyénk gazdasági egyesülete által tudomásra hozza, hogy a jövő 1882. március 31 és április 1—2 napjain Bécsben a bécsi gazdasági-egyesület *hizlalt állatkiállítást* rendez. Hivatkozva azon fontosságra, melylyel a bécsi piac a magyar országi hustermelésre bír, e tekintetből a hizlalt rendszeresen üzőket a kiállításban való részvételre kívánja felhívni. A megküldött program szerint az 1. osztályban hizott szarvasmarhák. 2-ikban hizott juhok, a 3-ik hizott sertések, a 4-ik osztályban hizlalt tollas baromfiak fognak osztályozva kiállítatni. Az 5-ik osztály magában foglalja a szállítási és hizlalt szűkséges készülékeket. A bejelentések határideje 1882. mártius 1. a kiállított állatokért megállapított helypénz fizetendő. Kiosztatni fognak tiszteletdíjak, pénzbeli díjak és érmek. A bírálatokat a c. s. k. gazdasági-egyesület nevezi ki. A vasuti vállalatok, megkerestetnek szállítási-díj mérsékletek engedélyezéseért.

A többek közt a kiállítási téren az állatok lefényképezése céljából egy fényképész lesz jelen. Ezen csak főbb részeiben ösmertetett program meggyénk területén több illetékes egyénnek megküldetett, azonban ha bárki is ezzel részletesebben ismerkedni ohajtana, gazdasági-egyesületünk titkára azzal készséggel szolgálni fog.

A fent irtakból láthatjuk, hogy a mi szomszédunkban, a Lajthán túl a gazdaságnak egyik fontos ága a fejlődés mily magas fokán áll. Hol nemcsak a szarvasmarhák és sertések hizlalása üzetik okszerűen, hanem még az értékesítés szempontjából a baromfiakra is általánosan ki van terjedve a figyelem, azoknak értékét a gondos hizlalás által fokozni, midőn nálunk még az egyes háztartásokban is ily eljárásokkal csak ritkán találkozunk.

KÖZGAZDÁSZAT.

A szóda a háztartásban.

A létező vegyi készítmények között egy sem érdemli meg annyira az általános figyelmet s nem részesül oly elterjedt alkalmazásban, mint a ketted szénsavas natrium, vagy tisztított szóda. Egy házi gyógytárban, egy háztartásban sem volna szabad annak hiányoznia, minthogy naponként, sőt óránként ezer alkalom fordul elő, midőn az előnyösen használható. Egy késhegynyi szóda tejhez, vagy könnyebb serhez adatván, nemcsak a megsavanyodástól képes ezeket megőrizni, hanem még ha már megsavanyodtak is, képes előbbi ízöket visszaadni, mely tulajdonságát a serfőzők már régóta ismerik. De leves, főzelék s más étel megsavanyodása is megakadályozható ily módon, s e tekintetben igen fontos az, hogy az étkek közé tett szóda az egészségre éppen nem ártalmas. A kemény, mésztartalmu víz, melyben mosni, és hüvelyes veteményeket, babot lencsét stb. főzni nem lehet, szóda hozzáadásával a kívánt célhoz képest alakul át.

A vaj és zsírok avasodása tudvalevőleg az élenyülés következménye; jókora mennyiségű szódat tartalmazó vízben gyakrabban megmosatván az avas vaj és zsír, eredeti jó és tiszta ízét visszanyeri. Angolországban e söt finomabb süteményeknél is használják, t. i. ez tökéletesen képes helyettesíteni az élesztőt, mely a süteménynek nem ritkán kellemetlen ízt kölcsönöz. A sütéskor a szénsav szabadabbá lesz s a süteményt felpuffasztja. Már Liebig ajánlotta, hogy a kenyérsütésnél a savanyu kovász helyett szódat használjanak, minthogy az élesztő a liszt egy részét mindig elrontja. Az ő utasítása szerint a kovászhoz szódat adva, ezt a szükséglet szerint chlorsavval kell megnevelésíteni, a két anyag egyesülése által keletkezik konyhasó és szénsav, ez utóbbi, mint említettük, a tészta felpuffasztását eszközli. Ilyformán az erjesztő anyag és só egyszerre adatik a tésztahoz.

Ha azon vízhez, melyben theát, vagy kávé akarunk főzni, forráskor kevés szódat adunk, a a thea és kávé ereje nagy mértékben erősbül, a kávéporból és thealevelekből sokkal jobban kivonatik a ható anyag, mint a közönséges vízzel.

Végre még e sónak gyógyhatásairól kívánunk szólni. Kis adagok az étkezés után vagy a lefekvés előtt a gyomorra igen jó hatást gyakorolnak, a mennyiben lekötik a gyomorsavakat és előmozdítják a zsíros nehéz ételek emésztését. A vichyi savanyuvíz jó hatását szintén a benne feloldott szódnak köszönheti. Ha megégetett, vagy leforáztott testfelületre száraz szóda hintetik, kisebbül a fájdalom és a hólyagképződés kimarad. Salmiak-szesz hiányában rovarcsipések ellen is kitűnő eredménnyel használható.

Végre megjegyezzük, hogy a szóda minden fűszerkereskedésben, s olcsón kapható.

„M. F.”

A téli sertéshizlalásról.

A téli sertéshizlalásról egy amerikai gazda következőleg ír: a mult évben sokat vesztettem egy csapat sertésen. A sertés ára alacsony volt, s azt gondoltam, hogy egy vagy két hónappal tovább tartom malacaimat, bár az idő kezdett hideg lenni. Ugy vélekedtem, hogy a sertések ára sulyukkal arányosan fog növekedni. A sertésolat oly melegen tartottam, a mint csak lehet, az állatokkal pedig vízben főzött morzsolt kukuricát ettettem. Egy hónap múlva a sertés áranem emelkedvén s a sertések sulyban észrevehetőleg nem növekedvén, ezek leölettek. Az eredmény az volt hogy az utolsó hónap alatt felétetett kukorica tiszta veszteség volt, a trágya alig fizette meg a főzésre és az állatok gondozására fordított fáradságot. Jelen évben nem fogok ily meddő kísérletet tenni, minthogy az ily hizlalásnak semmi haszna sincs.

„M. F.”

HIVATALOS RÊSZ.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási erdészeti bizottsága.

Sz. 3680.—1881.

Pályázat.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz, 17-ik §-ában megnevezett és hatósági felügyelet alá tartozó erdők kezelésére Magyar-Lápos, Csáki-Gorbó, Deés és Bethlen székhelylyel négy járási főerdészi állomás töltendő be.

Ezen állomások mindegyikével évi 800 frt
fizetés, — mely fizetés 5 és 10 évi kifogástalan
szolgálat után 900 és 1000 ftra fog felemeltetni, —
továbbá 100 frt lakpénz és 300 frt utazási és fu-
var átalány van összekötvve.
Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az idé-
zett törvényezikk 36 §-ában megszabott kellekek
igazolására vonatkozó okmányokkal felszerelt fo-
lyamodványaikat folyó évi december hó 15-ig
Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságához
nyújtják be.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási erdészeti
bizottságának,
Deésen, 1881. november 6-án tartott ülésé-
ből. —
Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Sz. 1305.—1881.		A vadászati-jegygyel bíró egyének névsorát kiegészítő november havi jegyzőkönyv kivonata.		Érvényes	
Beadvány és a vadászati-jegy száma	Kelte	A vadászati-jegy tulajdonos neve	Lakhelye	Hány darab va- dászati jeggyel bíró	1881. december 31-ig
141	1/11	Moldován Mészlő	Sz.-Ujvár	1 darab	6 forintos
142	2/11	Kerebecz Todor I. Simion	M.-Köbös	1 darab	6 forintos
143	9/11	Czakó Károly	Deés	1 darab	1 forintos
144	17/11	Eperjesi László	Buza	1 dr. 6 ft	1 dr. 1 frt
145	18/11	Bodor Géza	Sz.-Ujvár	1 darab	6 forintos
146	24/11	Bethlen András gróf	Bethlen	1 darab	6 forintos

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

HIRDETÉSEK.

Sz. 8868.—1881.
IV.

Pályázat.

Középfalva, Kőfarka, Oláh-Nyires, Fel-
ső-Körtvélyes és Pontinásza szövetkezett
községekben a körjegyzői állás lemondás
folytán végleg megürülván, ezen állásra,
mely 400 frt, fizetés, megfelelő lakbér, író-
dai átalányi javadalmazással és a szabályok
értelmében nyugdíjra való jogosultsággal van
egyekötvve, ezennel pályázat hirdtetik.
A jelzett körjegyzői állásra pályázni
óhajtó felhivatik korát, nyelvbeli jártasságát,
eddig szolgálati alkalmazását, erkölcsi maga
viseletét, továbbá a jegyzői szigorlatnak
Szolnok-Dobokamegye szigorló bizottsága
előtt történt letételét igazoló okmányokkal
felszerelt folyamodását, f. hó 26-ig bezárólag
alólirotthoz annál bizonyosabban benyújtani,
mivel a később érkezett pályázatok nem
fognak tekintetbe vétetni.
A törvényes választás folyó év decem-
ber hó 27-én délelőtt 10 órakor Középfal-

ván a körjegyzői székhelyen fog eszközöl-
tetni. —
Szolnok-Dobokamegye bethleni járás
szolgabírójától.
Bethlen, 1881. december hó 3-án.
Floth F. Adolf,
járási szolgabíró.

Kiadó szállás.

Hirsch Jakabnak Deésen az alsó Kodor-
utcában levő háza, mely áll: 3 szoba, konyha, kamarából,
fáskamara és jó pincével ellátva, veteményes kerttel együtt,
valamint ugyanazon telken külön levő egy szoba és kony-
hából álló épület. Istálló és szekérszin, a telken levő nagy
lucernás kerttel együtt 1882. évi április 24-től kezdve ki-
adó. Ertekezheti Hirsch Lipóttal Deésen.

1—1

Eladó lovak.

Nyitramegyébe történt át-
helyeztetésem indokából két ki-
tűnő hámas ló, egy igen czél-
szerű könnyű ruganyos utazó
kocsi és két lórávaló lószerszám
szabad kézből eladó.

Várjon Lajos,
kir. főmérnök Deésen.

1—1

UTAZÓK FIGYELMÉBE.

Kényelmes üléssel ellátott kétlovas
előfogat naponta 2 forintért ló és ko-
csis tartással kapható özv. Tóhátí
Demeternénél Deésen.
Lakása Pánczél Jánosnál.

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottságától.
Sz. 3864.—1881.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. közmunka- és
közlekedési minister ur f. é. 35083. sz. a.
kelt leiratával, a Szamos-völgyi vasúttársas-
ság igazgatóságának idei 3636. sz. a. kelt
kérvényére, a nevezett vasut céljára e me-
gye Nagy-Iklod, Dengeleg, Hesdát, Szamos-
ujvár-Németi, Péterháza, Széplak, Néma-
községek, valamint Szamosujvár szab. kir.
és Deés rendezett tanácsu városok határai-
ban szükséges földterületeknek kisajátítását,
az 1881. évi XLI. t.-cz. által megadott jo-
gánál fogva engedélyezte.

Minthogy a hivatkozott törvény 32.
§-ában előirt és előzetesen megkísérlett
egyezség létre nem jött, közigazgatási bi-
zottságunk hivatkozva ezen törvény 33.§-ra
az abban és a 38. és 39. §§-okban körül-
irt további teendőik elvégzésére Szarvadi
Pál kir. tanácsos és megyei alispán elnöke-
lete alatt Várjon Lajos kir. főmérnök, Már-
kus János tisztügyész és Placsintár Ödön
megyei aljegyző személyéből alakított bi-
zottságot ki küldötte és tárgyalási napul
Nagy-Iklod községében folyó évi december
15-ike d. e. 10 óráját.

Dengeleg községében december hó 16.
delelőtt 10 óráját.
Hesdát községében december hó 16.
delután 2 óráját.
Szamosujvár várossában december 17.
d. e. 9 óráját.
Péterháza községében december 17-ike

Ny. Demeter és Kiss gyorssajtóján Deésen. 1881.

d. u. 2. óráját.
Szamosujvár-Németi községében decemb.
hó 18-ika d. e. 10 óráját.
Széplak községében december 19-ike
delelőtt 10 óráját.
Néma községében december 19-ike d.
u. 2 óráját — és végre
Deés városában December 20-ikának
delelőtt 10 óráját tüzte ki.

Erről az összes érdekelteket, hivatkoza
va az 1881. évi XLI-ik törv. cz. 34. §-ra
azon hozzáadással értesítjük, hogy ezen ki-
sajátításra vonatkozó tervrajz és összeirási
munkálat 15. napon keresztül az érdekelt
városok és községek, város és illetve köz-
ség házánál kiteve van, az a hivatalos órák
alatt bár ki által megtekinthető, és hogy a
kiküldött bizottság a kisajátítási terv meg-
állapítása fölött még azon esetben is érde-
mileg határozni fog, ha az érdekeltek kö-
zül a tárgyaláson senki sem jelenik meg.
Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bi-
zottsága nevében Deésen, 1881. évi novem-
ber hó 21-én.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

3=3

Báró Miske Etelka önagysága

zálhai ingatlanai, úgy a mint azok
a zálhai 29. számu tjkönyvben felsorol-
vák, jövő 1882. év Szt.-György napjá-
tól kezdődőleg 6, vagy több évre is
bérbe adandók. — A feltételek akár
tulajdonos báróné ő nagysága, akár
megbizott jószágigazgatója Bőgőzi Mihály
urtól Bodajkon (u. p. Csurgó) levél
utján megtudhatók.

3—3

9565.—1881.

Árverési hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye árvaszéke, mint
gyámhatóság 1881. évi 7532. árv. sz. alatt
kelt és jogerőre emelkedett végzése alapján
Alsó-Szűcsön elhalt néhai Grünstein József
hagyatékát képező az alsó-szűcsi 4, 12, 128,
148, 158, 70, 160, 167, 174, 178, 193,
52, 75, 82, 203, 204 és 43 számu tjkvek
ben foglalt ingatlan birtok és ehez tartozó
erdő, legelő, 2 kövü lisztelő malom és korcs-
majog ³/₄ része, az örökösök beleegyezése
folytán folyó év december 12-én delelőt
10 órakor a megyei árvaszéknél tartandó
nyilvános árverés mellett örök áron elfog
adatni, a ³/₄ rész birtok kikiálltási ára
4650 frt, mely összegnek 10%-át az árve-
réshez hozzá szállani kívánok az árverés
megkezdése előtt az árverező biztosnak kö-
telesek befizetni.

Ha a fenn körülirt birtok ³/₄ részben
a már megállapított vételárban árverezők
nem jelentkezése esetével eladható nem len-
ne, azon esetben kiskoru Grünstein Gitela
¹/₄ rész illetve fog árvereztetni, s ennek
kikiálltási ára 1550 frt.

Az árverezési feltételek a hivatalos órák
alatt az árvaszéki elnöknel megtekinthetők.
Szolnok-Dobokamegye árvaszékének
Deésen, 1881. november hó 15-én tar-
tott üléséből.

Pécsi Imre,
h. elnök.

3—3